

Informatie aan de Raad

Datum

29 juli 2024

Auteur(s)

J.W. Bolks

Commissievergadering

Portefeuillehouder

T.E. Siderius

Keten

Ontwikkeling Ruimte

Raadsvergadering

Onderwerp

Transitievisie Warmte | stand van zaken

Openbaar

Ja

Inleiding

Met deze raadsinformatiebrief brengen wij uw raad op de hoogte van de stand van zaken van de Transitievisie Warmte 2020.

Gemeente Hattem is volgens het Klimaatakkoord de regisseur van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. Elke gemeente heeft een plan waarin staat op welke wijze de overstap naar aardgasvrij verwarmen eruit ziet. Uw raad heeft in 2020 daarvoor - samen met vastgoedeigenaren, bewoners, netbeheerders en medeoverheden - de Transitievisie Warmte vastgesteld. Hierin staan voorstellen voor duurzaam aardgasvrij verwarmen en koken. De Transitievisie Warmte bevat onder andere een wijkstappenplan dat inzicht geeft hoe een wijk of buurt van het aardgas kan. In deze informatiebrief gaan wij in op:

1. Aquathermie in Hattem
2. Warmteprogramma 2025
3. Soortenmanagementplan (SMP)

Aquathermie

In de Transitievisie Warmte 2020 is aquathermie genoemd als mogelijk alternatief voor verwarmen met aardgas. Aquathermie is het gebruik maken van warmte uit water zoals meren, rivieren of kanalen. Met die warmte kunnen woningen via een warmtenet verwarmt worden. Op 29 juni 2023 heeft het college uw raad geïnformeerd dat aquathermie voor de startlocatie 't Veen niet haalbaar is gebleken en dat meer onderzoek nodig is voor de overige gebieden in Hattem. Dit onderzoek is uitgevoerd door Arcadis Overmorgen. De conclusie is dat aquathermie in de rest van Hattem niet haalbaar is en het niet waarschijnlijk is dat dit op korte termijn mogelijk wordt. In Hattem is er oppervlaktewater, zoals de IJssel en de Wiessenbergsche Kolk, dat gebruikt zou kunnen worden als warmtebron voor een warmtenet. Uit het onderzoek bleek dat er voldoende warmte beschikbaar is maar dat een warmtenet met aquathermie als bron niet haalbaar is, vanwege de volgende redenen.

- *Grote investeringen en risico's*

Het realiseren van een warmtenet vraagt een grote inzet van financiële middelen maar ook specifieke expertise. De gemeente Hattem beschikt momenteel niet over deze specifieke expertise.

- *Geen aansluitmogelijkheden op een boosterwarmtepomp vanwege netcongestie*

Het oppervlaktewater dat gebruikt wordt voor aquathermie heeft een temperatuur die vrijwel altijd lager ligt dan de temperatuur van warmteafgiftesystemen in woningen. Daarom moet de temperatuur omhoog gebracht worden op een centraal punt door een boosterwarmtepomp. Deze pomp heeft een hoog vermogen nodig omdat het moet verwarmen. Hiervoor is een zware netaansluiting nodig die op dit moment niet gegeven kan worden omdat er geen ruimte is op het elektriciteitsnet.

- *Betaalbare alternatieven om van het aardgas af te gaan (o.a. warmtepompen)*

Aansluiten op een warmtenet is een vrijwillige keuze van woningeigenaren. Voor de haalbaarheid van een warmtenet is het belangrijk dat het eigenaren begrijpen dat een warmtenet het beste alternatief is voor een CV-ketel op aardgas. Op dit moment worden warmtepompen goedkoper waardoor inwoners eerder kiezen voor een warmtepomp. Om aan te sluiten op een warmtenet blijken woningeigenaren op dit moment terughoudend. Hierdoor ontstaat een risicovolle business case.

- *Lage bebouwingsdichtheid (weinig hoogbouw)*

Voor een goede businesscase is een hoge warmtevraag in een compact gebied een voorwaarde. De gemeente Deventer, als voorbeeld, investeert ca. € 26.000 per woning in een compacte wijk met 2200 woningen. In gemeente Hattem staan relatief veel grondgebonden eengezinswoningen waardoor de warmtevraag gespreid is en investeringskosten per woning oplopen. Omdat woningeigenaren twijfelen aan te sluiten op het net, zet dat de businesscase nog verder onder druk.

Warmteprogramma 2025

Gemeenten moeten elke vijf jaar de Transitievisie Warmte herzien. Gemeente Hattem heeft haar visie in 2020 vastgesteld waardoor deze in 2025 herzien moet zijn. De Tweede Kamer heeft recent de Wet gemeentelijke instrumenten warmte goedgekeurd. De Wet gemeentelijke instrumenten warmte moet er voor zorgen dat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om woningen van het aardgas af te halen. De inwerkingtreding van deze wet is voorzien voor 1 januari 2025. De Eerste Kamer dient nog in te stemmen met deze wet. In de Wet gemeentelijke instrumenten warmte staat de verplichting voor gemeenten om in 2025 een warmteprogramma te hebben.

Soortenmanagementplan (SMP)

Een soortenmanagementplan is een plan waarbij in ruimtelijke ontwikkelingen gezorgd wordt voor betere bescherming van planten en dieren. In een dergelijk plan staan afspraken, maatregelen en/of gedragsregels om ruimtelijke ontwikkelingen en beheer en bescherming van soorten mogelijk te maken. Bij soorten kunt u denken aan de rugstreeppad, vleermuizen, gierzwaluwen, de ringslang en

de huismus. De gemeente Hattem heeft nog geen soortenmanagementplan dat duidelijkheid geeft over het effect van isoleren van woningen op dieren.

Een soortenmanagementplan wordt gemaakt om met name beschermde diersoorten zoals bepaalde vogels en vleermuizen in kaart te brengen, met name de soorten die gebouwen bewonen. Als de soorten in beeld zijn, is duidelijk waar isolatiemaatregelen uitgevoerd kunnen worden en/of maatregelen genomen worden om ervoor te zorgen dat de aantallen niet afnemen en mogelijk zelfs toenemen. Denk hierbij aan alternatieve nestkasten voor vleermuizen of vogels op het moment dat woningen geïsoleerd worden. Zonder een plan ligt de onderzoeksplicht bij de individuele woningeigenaren. Dit is een kostbaar proces. In februari jl. hebben we u geïnformeerd over de complexiteit van een soortenmanagementplan en dat er in regionaal verband verkend wordt of een gezamenlijk soortenmanagementplan tot de mogelijkheden behoort. Deze verkenning bevindt zich in de afrondende fase. Het college informeert uw raad wanneer hier meer duidelijkheid over is.

Bijlagen:

‘Oplegnotitie van Transitievisie Warmte naar Wijkuitvoeringsprogramma’, Arcadis | Overmorgen, 14-03-2024